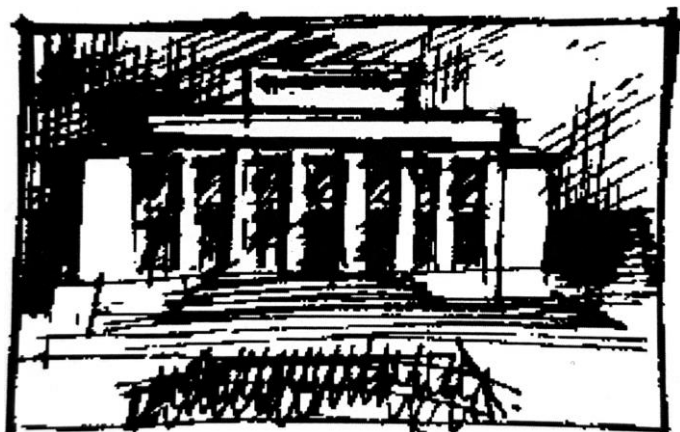

Z P R A V O D A J

Spolek přátel
Národního divadla Brno

www.SpNdB.cz

Vážení a milí členové Spolku přátel Národního divadla Brno,
příznivci a milovníci opery, baletu a činohry,

19. května 2025 v 18 hod. Vás srdečně zveme na **Koncert písní zlaté éry muzikálu aneb to nejmilejší od Rodgerse a Hammersteina II.** Zazní písně z muzikálů *The Sound of Music*, *Oklahoma*, *Jumbo*, *The King and I*, *Babes in Arms*, *South Pacific* a *Carousel*. Během večera se představí **Tadeáš Hoza** (baryton), **Lucie Kordová** (soprán), **Eva Wolfová Zatloukalová** (mezzosoprán/alt) a **Richard Mlynář** (klavír). Průvodní slovo Eva Gregorová. Koncert se koná v Mozartově sále divadla Reduta.

6. června 2025 od 16 hod. proběhne Mozartově sále divadla Reduta **výroční členská schůze** Spolku přátel NdB. Těšíme se na Vaši účast! Po schůzi **od 17 hod.** vystoupí v divadelním sále **Taneční konzervatoř Brno.**

19. června 2025 se od 19 hod. koná v divadelním sále Reduty repríza představení **Milada** Fakultní divadelní společnosti z Právnické fakulty Masarykovy univerzity, která hraje (nejen) o právu nejen pro právníky. Hra **Milada** je dokumentárním divadlem o procesu s Miladou Horákovou. Součástí jsou autentické projekce, ale interpretační rovina hry jde nad rámec realistického zobrazení k metafoře postupu jednotlivých obžalovaných. Hru jsme pod hlavičkou Spolku přátel NdB uvedli již v lednu, pokud Vám tento termín utekl, nenechte si ujít červnové uvedení.

Vstup na všechny akce je volný.

Premiéry

Národní divadlo Brno uvede v květnu dvě činoherní premiéry, jejichž společným jmenovatelem je inspirace klasickými dramaty světové literatury. **16. května 2025** to bude v Mahenově divadle hra Simona Stonea ***Hotel Strindberg***. Přivádí společně na scénu postavy klasika švédské literatury Augusta Strindberga, v jednom hotelu se tak potkávají různé manželské, partnerské a milenecké páry i jednotlivci. Vztahy mezi nimi v režii Michala Dočekala rozehrají Tomáš Šulaj, Hana Briešťanská, Ivan Demal, Petra Lorenc, Vojtěch Blahuta, Martin Sláma, Tomáš David, Kateřina Lidáková a Anna Glässnerová. Premiéra se koná 16. 5. 2025 od 19 hod., o den dříve je možno v 10 hod. navštívit veřejnou generálku. Další termíny 17. a 19. 5. a 20. 6. 2025 vždy v 19 hod. v Mahenově divadle.

21. května 2025 bude v Redutě uvedena hra polského prozaika a dramatika Janusze Głowackého ***Antigona v Novém Yorku***. Příběh čtyř bezdomovců a policisty v New Yorku vychází, jak název napovídá, ze Sofoklovy antické tragédie, půjde totiž o zajištění důstojného pohřbu jednoho z nich. Hru ve vlastním překladu režíruje Janusz Klimsza, hrají Petr Bláha, Roman Nevěčný, Petr Kubes, Isabela Smečka a David Kaloč. Veřejná generálka 20. 5. 2025 v 10 hod., premiéra 21. 5. 2025 v 19 hod., další termíny 12. a 20. 6. 2025 v 19 hod. a 14. 6. 2025 v 17 hod. v divadle Reduta.

Program NdB

Činohra

Kromě premiérových titulů uvádí Činohra NdB v květnu ještě tyto inscenace v Mahenově divadle: Gogolovu komedii ***Ženitba*** 1. 5. 2025 v 19 hod., klasické drama bratří Mrštíků ***Maryša*** 2. 5. 2025 v 19 hod., hru bratří Čapků ***Ze života hmyzu*** 3. 5. 2025 v 19 hod. Naposledy (v derniéře) bude uvedeno absurdní drama Samuela Becketta ***Čekání na Godota*** 4. 5. 2025 v 17 hod. Shakespearův ***Večer tříkrálový*** bude 6. 5. 2025 v 19 hod., komedie z divadelního prostředí ***Bez roucha*** 7. 5. 2025 v 19 hod., ***Hamlet*** 9. 5. 2025 v 19 hod., úspěšná adaptace románu Aleny Mornštajnové ***Hana*** 10. 5. 2025 v 17 hod., současné drama o ruské moci ***Vlastenci*** 22. 5. 2025 v 18 hod.

Na Malé scéně Mahenova divadla se kromě dětského představení ***Kubula a Kuba Kubikula*** (3. 5. 2025 ve 14 hod., 22. 5. 2025 v 10 hod.) hrají dvě monodramata: novinka z pera Yasminy Rezy ***Krásná Anne-Marie*** s Bedřichem Výtiskem 11. 5. 2025 v 17 hod. a 14. 5. 2025 v 19 hod. a filozofické drama Ferdinanda von Schiracha ***Děšť*** s Petrem Kubesem 18. 5. 2025 v 17 hod.

V divadle Reduta bude uvedena dystopická ***R/Evoluce*** 1. 5. 2025 v 19 hod., (nejen) brněnskými reáliemi inspirovaná ***Mešita*** 2. 5. 2025 v 19 hod. a ***Krvavý měsíc*** 5. 5. 2025 v 19 hod., Landovského ***Hodinový hoteliér*** 8. a 24. 5. 2025 v 19 hod., mimořádně úspěšný ***Obraz*** 9. 5. 2025 v 19 hod., dětské představení ***Edison*** 10. 5. 2025 ve 14 hod., ***Brněnské metro*** 11. a 13. 5. 2025 v 19 hod., Čapkova ***Matka*** 12. 5. 2025 v 19 hod., která následně na přelomu května a června odjede na zájezd do Japonska, Havlova ***Ztížená možnost soustředění*** 14. 5. 2025 v 19 hod., ***Improvozovna*** 17. 5. 2025 v 19 hod. a ***Brněnské pověsti*** 25. 5. 2025 v 15 hod. a 31. 5. 2025 v 18 hod. ***Obraz*** bude kromě toho uveden 19. 5. 2025 ve 20 hod. mimořádně v Domě umění.

Činoherních titulů je tento měsíc méně než obvykle, neboť **od 17. do 28. května 2025** se koná již 16. ročník festivalu **Divadelní svět Brno**, jehož je Národní divadlo Brno hlavním pořadatelem. Zapojena jsou také ostatní brněnská divadla. Festival nabídne několik desítek činoherních a tanečních představení z České republiky i ze zahraničí a také řadu doprovodných akcí. Program festivalu najdete na webové adrese <https://divadelnisvet.cz/>.

Balet

Balet Ndb uvede v květnu sérii představení nejnovějšího klasického titulu *Don Quijote* – 2., 3., 9., 10., 24. a 25. 5. 2025, vždy v 19 hod. v Janáčkově divadle. Juniorský soubor Ndb2 hraje v Redutě svůj poslední titul *Serenity / A Healthy Dose of Madness / Dům Bernardy Alby* 4., 22., 29. a 30. 5. 2025 v 19 hod. A do Mahenova divadla přijďte 21. 5. 2025 v 19 hod. na moderní parafrázi *Labutího jezera Black and White*.

Opera

V Janáčkově opeře bude první květnový víkend patřit českým skladatelům: 3. 5. 2025 ve 14 a v 18 hod. se v Redutě hraje úspěšná adaptace Smetanovy neznámější opery *Hurvínek prodává nevěstu* (25. 5. 2025 bude představení uvedeno také na festivalu Dream Factory Ostrava), 4. 5. 2025 v 18 hod. bude večer v Janáčkově divadle patřit Dvořákově *Rusálce*. Pucciniho *Manon Lescaut* se bude hrát tamtéž 11. 5. 2025 v 18 hod., opereta *Veselá vdova* 13. 5. 2025 v 19 hod. a *Carmen* 14. 5. 2025 v 19 hod. 16. a 31. 5. 2025 v 19 hod. se po deseti letech od premiéry vrací krásná inscenace Janáčkovy *Její pastorkyně* v režii Martina Glasera. Dvěma slavnostními představeními završí své úspěšné působení na postu šéfdirigenta Marko Ivanović, jako mimořádný host vystoupí švédská mezzosopranistka Katarina Karnéus v roli Kostelníčky. 16. 5. se bude konat diskuse s tvůrci po představení. 23. 5. 2025 v 19 hod. se v Janáčkově divadle hraje oblíbená *Prodaná nevěsta*. 28. 5. 2025 v 18 hod. si nenechte si ujít *Předpremiérové kukátko k opeře Král Roger*, která bude mít premiéru 13. června. Vstup na kukátko je zdarma a bude možné ho sledovat také online.

Kompletní program všech přestavení včetně hostování najdete na webových stránkách divadla <https://www.ndbrno.cz/program/> a na vývěskách v divadelních pokladnách.

Zprávy výboru

Důležité – nepřehlédněte:

Mimořádné termíny pro výběr příspěvků a příjem nových přihlášek:

pondělí 5. května 2025 od 14 do 17 hod. a úterý 6. května 2025 od 14 do 16 hod. v šatnách pro diváky v divadle Reduta. **Ve středu 7. května 2025** proběhne výběr příspěvků opět standardně v prostoru „galerie“ v Redutě **od 16 do 17 hodin**.

Členský příspěvek činí 500 Kč na rok, pro seniory od 65 let a studenty 200 Kč na rok. Členství ve Spolku je platné vždy na celou divadelní sezonu, tzn. až do června 2026. Zaslání tištěného Zpravodaje je zpoplatněno částkou 100 Kč na rok (v elektronické formě je zaslán zdarma na e-mail).

Členský příspěvek je nově možné uhradit také **bezhotovostně** na účet č. **2602977328 / 2010** (Fio banka), jako variabilní symbol uveďte prosím své členské číslo, do zprávy pro příjemce své jméno + letopočet 2025. Razítko do průkazu je nicméně i nadále nutné vyřídit osobně; nehodí-li se Vám termíny setkání v Redutě, ozvěte se nám prosím na e-mail spolekpratelndb@gmail.com.

Naši jubilanti v měsíci květnu (kulaté a půlkulaté narozeniny)

Robert Štěrba	Libor Wilda	Jan Hošek
Romana Ningerová	Zdeňka Galková	Vladimír Kutnohorský
Marta Vyskočilová	Pavel Grunděl	Jiřina Černá
Věra Hladíková		Zdeněk Fajbus

Vážení jubilanti, hodně zdraví, pohody a dobrých zpráv. Nenechte se zaskočit jakoukoliv zkouškou, kterou Vám život postaví do cesty.

Připomínáme

2. 5. 1660 se narodil **Alessandro Scarlatti** (†22. 10. 1725) – nejvýznamnější představitel neapolské opery. V r. 1679 na sebe upozornil první operou *Zdánlivé nedorozumění*. Stál v čele kapely švédské královny Kristiny v Římě, od r. 1684 zastával stejnou pozici na dvoře neapolského vícekrále. Následovalo osmnáct velice plodných let, během kterých napsal údajně 80 oper (dochovalo se 40) většinou pro neapolské Teatro San Bartolomeo, v jehož čele stál jako ředitel od r. 1684. V r. 1702 rezignoval, přestěhoval se do Říma, ale do Neapole se r. 1708 vrátil – složil dalších 11 oper včetně nejúspěšnějších (*Tigránés*, *Kambýses*, *Griselda*). Kantátová tvorba zahrnuje 26 velkých a přes 700 drobných skladeb pro 1 – 2 hlasy s průvodem cembala, cembalové tokáty, sonáty pro flétnu a smyčce – to vše dokládá kompoziční univerzalitu tohoto mistra italského baroka.

2. 5. 1915 se narodil skladatel **Jan Hanuš**. Pracoval jako šéfredaktor ve vydavatelstvích předcházejících Supraphonu, byl činný ve Svazu čs. skladatelů, místopředsdou České hudební společnosti, členem festivalového výboru Pražského jara, editorem souborných vydání děl A. Dvořáka a Z. Fibicha, spolupracoval na kritickém vydání L. Janáčka... Opery: *Plameny* (1944), *Sluha dvou pánů* (1958), *Pochodeň Prométheova* (1961–63), *Pohádka jedné noci* (1961–68), *Spor o bohyni* (1983–84).

3. 5. 1960 zemřel dirigent **Milan Zuna** (*24. 11. 1881). Studoval housle, skladbu a dirigování. V l. 1905–07 byl koncertním mistrem a druhým dirigentem České filharmonie a kapelníkem Městského divadla Královských Vinohradů. Pracoval také v Záhřebu, Lvově a Poznani. V l. 1920–23 byl šéfem opery v Bratislavě, pak opět odešel do ciziny. Od r. 1935 nastoupil do pražského ND (kde se stal náměstkem opery). Od r. 1945 působil v Liberci, 1946–51 opět v Bratislavě. Pracovitý, všestranný umělec překládal operní libreta do češtiny a spolupracoval na překladech českých libret do polštiny.

4. 5. 1905 se narodil muzikolog a skladatel **Zdeněk Blažek**. Žák V. Petrželky a J. Suka, u V. Helferta studoval muzikologii. V l. 1947–61 byl ředitelem brněnské konzervatoře, pak profesorem na katedře muzikologie Univerzity J. E. Purkyně. Z rozsáhlejšího díla připomeňme opery *Verchovina* (1950–51), *R.U.R.* (1975).

7. 5. 1800 zemřel italský skladatel **Niccolo Piccini** (*16. 1. 1728). Poprvé se představil r. 1754 vysoce ceněnou operou *Tvrdohlavé ženy*. Následovala řada vřídne přijatých prací, vrcholící operou *Dobrá dívka* (1760). V období, kdy Piccini zastával v Neapoli různé pozice, napsal asi 50 oper včetně mistrného zhudebnění libret – *Olympiáda* (1761). Těšil se vážnosti i v Římě (*Poutníci* – 1775). O rok později odjel do Paříže. Opera *Roland* (1778) nebyla uvedena. Ředitel opery objednal u Picciniho a Glucka operu *Ifigenie na Tauridě* (1781) – Gluckova opera měla větší úspěch. Navzdory popularitě opery *Didon* (1783) Picciniho hvězda začala blednout. R. 1789 se vrátil do Neapole, kde se však zapletl do politických sporů. Po návratu do Paříže (1798) už bývalého postavení nedosáhl.

7. 5. 1840 se narodil ruský skladatel **Petr Iljič Čajkovskij** (†6. 11. 1893). Po studiích na právnickém učilišti a čtyřleté službě na ministerstvu spravedlnosti v Petrohradě studoval na konzervatoři u A. Rubinsteinja. V l. 1866–77 působil jako učitel hudební teorie na konzervatoři v Moskvě. Následujících 13 let žil jako svobodný umělec s podporou bohaté mecenášky N. Meckové střídavě v Rusku a v cizině, kde vystupoval též jako dirigent svých vlastních děl (6. 12. 1888 řídil pražskou premiéru *Eugena Oněgina*, po níž označil B. Foerstrovou-Lautererovou za nejlepší Tatánu. 11. 10. 1892 se zúčastnil premiéry *Pikové dámy*. Spřátelil se s A. Dvořákem, podobně jako v Rusku byl přítelem E. Nápravníka). Z rozsáhlého díla připomínáme opery *Vojvoda* (1868), *Opričnik* (1872), *Kovář Vakula* (1874, přepracováno r. 1885 pod názvem *Střevíčky*), *Eugen Oněgin* (1878), *Panna Orleánská* (1879, věnováno E. Nápravníkovi), *Mazepa* (1883), *Čarodějka* (1887), *Piková dáma* (1890), *Jolanta* (1891); balety: *Labutí jezero* (1876), *Šípková Růženka* (1889), *Louskáček* (1892).

9. 5. 1740 se narodil italský skladatel **Giovanni Paisiello** (†5. 6. 1816). Studoval v Neapoli a záhy se zařadil mezi úspěšné autory komických oper (*Žvanil* – 1764, *Skvělí Francouzi* – 1764, *Čínský bužek* – 1767). V roce 1776 odešel na pozvání Kateřiny Veliké do Petrohradu, kde zkomponoval opery *Lucinda* a *Armidoro* – 1777, *Nitteti* – 1777, *Lazebník sevillský* – 1782 (Rossiniho verze operu zastínila). Při návratu do Itálie r. 1784 se na čas zdržel ve Vídni, kde složil operu *Král Theodorich v Benátkách*. Poté působil u neapolského dvora jako maestro di capella a kromě jiného zde zkomponoval operu *Láska s překážkami aneb Krásná mlynářka* – 1788. Pro slavnostní otevření Pantheonu v Londýně složil operu *Hospoda* – 1791, zatímco provoz benátského divadla La Fenice zahajovala opera *Agrigentské hry* – 1792). V tomto období vznikly i další úspěšné práce: *Nina* – 1798, *Cikáni na trhu* – 1789. Se svými 80 operami patřil Paisiello k neplodnějším autorům své generace a jeho díla tvoří vrchol ve vývoji opery buffa v období před Mozartem.

9. 5. 1860 se narodil tenorista **Hanuš Lašek** (†20. 8. 1937). Pěvecky se školil v Praze a Vídni. V ND Praha debutoval v r. 1886, odešel však do Opavy (1887–88), později působil ve Vídni a Brémách. Jednou z jeho nejlepších rolí byl Škroupův Dráteník, zpíval i Jeníka, Lohengrina, Stolzinga...

9. 5. 1915 se narodila sopranistka **Drahomíra Tikalová** (*14. 3. 1997). Vystudovala medicínu, zpěv studovala soukromě. Od r. 1938 hostovala v brněnské opeře, kde během dvou sezon v trvalém angažmá (1940–42) nastudovala základní role českého repertoáru (Mařenka, Vendulka, Jenůfa, Blaženka, Jitka, Terinka). Poté se stala sólistkou pražského ND. Po loučící se A. Nordenové převzala český repertoár, který se stal její doménou. Úspěšně zpívala i Verdiho (Aida, Alžběta z Valois), Wagnera (Alžběta, Senta, Elsa) a R. Strausse (Maršálka, Chrysothemis). Existuje mnoho gramofonových a rozhlasových nahrávek vřelého, jemně melancholického hlasu pěvkyně, která byla velkou, všestrannou osobností poválečného pěveckého umění.

11. 5. 1850 se narodila sopranistka **Ema Sáková** (†8. 2. 1925). Ačkoliv měla málo umělecké kázně a trpěla náladovostí, B. Smetana ji r. 1867 angažoval v Prozatímním divadle zprvu jako subretu (Esmeralda), ale brzy zpívala i role koloraturní a mladodramatické. Byla první českou Markétkou (1867), zpívala Anežku v premiéře *Dvou vdov* (1874), premiérovala i opery Bendlovy a Dvořákovu *Vandu* (1876). Přešla i do ND, kde zpívala už jen menší role.

12. 5. 1845 se narodil francouzský skladatel, pedagog, klavírista a varhaník **Gabriel Fauré** (†4. 11. 1924). Působil na nejrůznějších místech jako varhaník a klavírista. Roku 1905 se stal ředitelem pařížské konzervatoře. Zkomponoval pouze jednu operu – *Pénélope* (1913). Dílo vzniklo na popud dramatické sopranistky Lucienne Brévalové, která rovněž navrhla námět – příběh věrné Pénélopy čekající na svého manžela Odyssea. Opeře však předcházela příležitostná hudba pro divadelní hry (*Caligula* – 1888, *Pelléas a Mélisanda* – 1898).

13. 5. 1850 se narodil **Modest Iljič Čajkovskij** – dramatik, překladatel a operní libretista, bratr skladatele Petra Iljiče Čajkovského. Pro něho vytvořil libreto k opeře *Piková dáma* a *Jolanta*, pro E. Nápravníka libreto k opeře *Dubrovskij* a pro S. Rachmaninova libreto k *Francesce da Rimini*. Přeložil do ruštiny Shakespearovy *Sonety*, založil muzeum Petra Iljiče Čajkovského a napsal jeho biografii, která obsahovala více než 1 500 stran.

14. 5. 1885 se narodil německý dirigent **Otto Klemperer** (†6. 7. 1973). Studoval ve Frankfurtu a Berlíně, debutoval v Berlíně r. 1906. G. Mahler ho doporučil do Německého divadla v Praze, kde působil v l. 1907–10. Dále: Hamburg (1911–12), Brémy (1913–14), Štrasburk (1914–17). V l. 1917–24 byl hudebním ředitelem v Kolíně nad Rýnem. 1917–24 – Wiesbaden, 1927–33 – Berlín (Krollova opera, Staatsoper). V l. 1947–50 působil v Budapešti, na počátku 60. let 20. století si odbyl pozdní debut v londýnské Covent Garden. Jako první německý dirigent nastudoval

Janáčkovu operu *Její pastorkyňa* (1918 Kolín nad Rýnem) a *Z mrtvého domu* (1931 Berlín), často hrával Janáčkovu *Sinfoniettu*.

15. 5. 1970 zemřel tenorista **Jaroslav Sobota** (*12. 1. 1903). Po absolvování brněnské konzervatoře nastoupil do Bratislavy, od r. 1933 až do odchodu do důchodu působil v Olomouci hlavně jako představitel buffo oboru: Skřivánek, Michálek, Vašek, Principál, Benda...

17. 5. 1885 se narodila sopranistka **Marie Šlechtová** (†28. 12. 1953). Poprvé vystoupila v ND Praha v r. 1909 jako Blaženka – v éře Kovařovicové a Ostrčilové byla nejceněnější lyrickou sopranistkou. Nedostižná byla v „kalhotkových“ rolích (Oktavián, Fjodor, Záviš, Jeníček...). Zpívala i Mařenku, Miladu, Krasavu..., v pozdějších letech i role mezzosopránové a altové (Panna Róza, Martinka...). Její dívčí půvab je zachycen v roli Mařenky v první (němé) filmové verzi *Prodané nevěsty* z r. 1913.

17. 5. 1900 se narodil německý skladatel **Werner Egk** (†10. 7. 1983). Studoval ve Frankfurtu a Mnichově u C. Orffa. Pro mladý bavorský rozhlas vytvořil v r. 1933 operu *Columbus*. Po úspěchu opery *Kouzelné housle* (1935) se stal kapelníkem berlínské Státní opery (1936–40). Později se věnoval pouze skladbě s výjimkou let 1950–53, kdy učil kompozici na vysoké hudební škole v Berlíně. Jako autor se prosadil především operami (*Peer Gynt* – 1938, českou premiéru v ND Praha 12. 6. 1941 autor řídil, *Revizor* – 1956, *Irská legenda* – 1955, *Zasnoubení v San Domingu* – 1962, *Sedmnáct dní a čtyři minuty* – 1966) a balety (*Joan ze Zarissy* – 1940, *Abraxas* – 1946, v Brně uveden 1966, *Casanova v Londýně* – 1968, *Čínský slavík* – 1953).

18. 5. 1810 se narodil **Francesco Maria Piave**, novinář, překladatel a především tvůrce operních libret, kterých napsal více než 30. Z nich 10 bylo pro G. Verdiho (*Ernani*, *Dva Foscariové*, *Attila*, *Macbeth*, *Korzár*, *Stiffelio*, *Rigoletto*, *La traviata*, *Simone Boccanegra*, *Síla osudu*). Měl rovněž vytvořit libreto pro operu *Aida*, ale zabránila mu v tom mozková mrtvice, po které ochrnul a nemohl mluvit. Zemřel po 6 letech od svého postižení. Byl blízkým přítelem Verdiho, který podporoval jeho rodinu a financoval i jeho pohřeb.

18. 5. 1985 zemřel tenorista (barytonista) **Josef Hořecký** (*23. 4. 1914, vl. jménem Šafránek). Zpěv studoval soukromě. Před válkou zpíval taneční písně v pražské kavárně Vltava. Od r. 1938 byl angažován v pražské Velké opeře, pak operetě kladenské a karlínské. Operní role začal zpívat v Opavě od r. 1946 (i Dalibora), od r. 1948 sólista opery plzeňské (Lukáš, Jeník, Don José). Po r. 1951 přešel na barytonový obor (Prospero, Jago, Amonasro, Mazepa, Revírník...).

21. 5. 1895 zemřel rakouský skladatel belgického původu **Franz von Suppé** (*18. 4. 1819). Studoval ve Vídni. Jeho nadání pro operetní divadlo odhalil český ředitel Josefského divadla ve Vídni F. Pokorný, který měl v nájmu i divadla v Bratislavě a Badenu. Suppé se stal jejich kapelníkem. Z díla: *Básník a sedlák* (1846), *Krásná Galatea* (1865), *Lehká kavalerie* (1866), *Boccaccio* (1879).

21. 5. 1930 se narodila sopranistka **Sylvia Kodetová**. Absolventka pražské konzervatoře byla v sezoně 1955–56 sólistkou Armádního uměleckého souboru Víta Nejedlého, hostovala v pražském ND, v Plzni a Liberci (Barče, Esmeralda, Aljeja...). V l. 1956–66 byla angažována v ND Praha (Zerlina, Liška Bystrouška, Gilda, Rosina, Musetta, Lauretta...). V r. 1959 se provdala za hud. skladatele a publicistu prof. M. Barvíka, s nímž po jeho jmenování ředitelem SD Brno v r. 1966 přešla do souboru brněnské opery (*Desdemona*, *Mirandolina*, *První žínka*, *Micaela*, *Papagena*, *Karolka*...). Intenzivně se věnovala pedagogické práci na brněnské konzervatoři. Stranou nezůstala ani interpretace písňového repertoáru. Existují rozhlasové i gramofonové nahrávky lahodného hlasu pěvkyně.

28. 5. 1925 se narodil německý barytonista **Dietrich Fischer-Dieskau** (†18. 5. 2012). Po studiích v Berlíně debutoval v r. 1948 v tamější městské opeře. Záhy se stal hostem předních světových scén a festivalů (Víděň, Mnichov, Salzburg, Bayreuth, Londýn...). Jeho repertoár sahal od

Bachových kantát až po současnou operu. Z repertoáru m.j.: Wagner (Hans Sachs, Kurwenal), Verdi (Falstaff, Rigoletto), Strauss (Mandryka, Oliver, Barak, Jochanaan), Mozart (Almaviva, Don Giovanni, Papageno, Don Alfonso)... Vokální mistrovství a citlivý přístup k textu, patrné zejména v interpretaci písňové tvorby, se spolu s působivým jevištním vystupováním výrazně podepsaly i na jeho operních rolích. Uměleckou dráhu ukončil r. 1992.

Jednou větou

- 5. 5. 1995 zemřel oblíbený český herec a zpěvák Josef Bek (*21. 12. 1918).
- 7. 5. 1940 se uskutečnila premiéra Nezvalovy hry *Manon Lescaut* v pražském divadle D 41 (režie E. F. Burian).
- 7. 5. 1745 se narodil Karel Stamic, německo-francouzský skladatel českého původu.
- 7. 5. 1825 zemřel Mozartův současník, italský skladatel Antonio Salieri.
- 10. 5. 1925 zahájilo v Praze činnost Osvobozené divadlo.
- 16. 5. 1960 – datum narození slovenského tenoristy Miroslava Dvorského.
- 18. 5. 2005 zemřela herečka Stella Zázvorková.
- 22. 5. 1885 zemřel vrcholný představitel romantismu, spisovatel, dramatik a politik Victor Hugo (*1802).
- 23. 5. 1750 měla v Mantově premiéru Goldoniho komedie *Lhář*.
- 27. 5. 1840 zemřel věhlasný italský houslový virtuóz Niccolò Paganini.
- 29. 5. 1935 zemřel žák a zeť A. Dvořáka – hudební skladatel Josef Suk.

Z domova

10. dubna 2025 zemřela ve věku 87 let emeritní sólistka brněnské opery mezzosopranistka **Jitka Pavlová**. Pocházela z Českých Budějovic, studovala pražskou konzervatoř a po absolutoriu v roce 1960 byla krátce angažována v ostravské opeře. V další sezoně byla již v angažmá v Brně, kde zůstala až do svého odchodu do důchodu. Vytvořila zde mnoho rolí. Její první byla Dorabella v Mozartově opeře *Così fan tutte*, následovala Rosina v *Lazebníku sevillském*, Suzuki v *Madame Butterfly* a další. Zpočátku to byly role „kalhotkové“, později pak velké dramatické – Amneris, Eboli, Leonora v Donizettiho *Favoritce*, role v Janáčkových operách... Velmi ráda zpívala Carmen, pro tuto roli se naučila i ovládat kastaněty. Často jsme ji vídali jako Abigail v *Nabuccovi*, Maddalenu v *Rigolettovi* – její repertoár byl rozsáhlý, byla výraznou osobností a jednou z předních sólistek brněnské opery. Věnovala se i koncertní a pedagogické činnosti. Milovala svůj rodný jihočeský kraj, kde trávila každoročně jarní a letní období. Chodila ráda do přírody, pokud jí to fyzická kondice umožňovala, podnikala dlouhé vycházky v okolí Brna. Čest její památce.

Hana Veithová

Ohlasy

Salome

Do Brna se po roce a půl v plné parádě vrátila Salome – nefalšovaný operní horor. Biblický námět o princezně, která si za svůj tanec pro krále Heroda vyžádá hlavu proroka Jochanaana (Jana Křtitele) zpracoval jako divadelní hru Oscar Wilde a jeho text do operní podoby převedl Richard Strauss. V době svého vzniku na přelomu 19. a 20. století jak hra, tak opera dost šokovaly, v některých zemích byly dokonce cenzurou zakázány. Může v dnešní době plné násilí, kdy denně čteme ve zprávách o zvrácenostech páchaných Ruskem na Ukrajině, ještě nějaký takový příběh šokovat? Režisér David Radok dokazuje, že může, pokud ne šokovat, tak alespoň velmi silně zapůsobit. V inscenaci Salome velmi přesně dává a postupně odměřuje momenty, při kterých divák jen trne,

téměř dvě hodiny sedí jako přikován a čeká, co ještě přijde. První takový moment přichází ve chvíli, kdy princezna Salome, znuděná a znechucená oplzlou společností na oslavě narozenin svého nevlastního otce a okouzlená hlasem proroka Jochanaana uvězněného ve studni žádá velitele stráží Narrabotha, aby ho směla vidět. Jochanaan je se spoutanýma rukama a zakrytou hlavou vytažen na řetězu ze studně a Salome mu dělá nemravné návrhy, které on odmítá. Narraboth, který je do Salome zamilovaný a jehož naopak ignoruje ona, se probodne a další dlouhé minuty leží na jevišti ve velmi realisticky ztvárněné kaluži krve. Přichází Herodes se svou společností (dosud byli vidět za scénou jen přes poloprůhledné okno) a žádá Salome, aby tančila. Ta zprvu odmítá, ale poté, co jí Herodes slíbí splnit jakékoli přání, svoluje. „Tanec sedmi závojų“, jak se následující orchestrální pasáž někdy označuje, byl patrně jedním z důvodů dřívějších cenzurních zásahů, protože se při něm představitelky Salome postupně odhalovaly. Linda Ballová se v této inscenaci svléká jen v náznacích, žádnou nahotu nevidíme, přesto je ten tanec velmi vyzývavý až obscénní – ale ne nevkusný, přesně zapadá do charakteru díla. Salome dotančila a žádá Jochanaanovu hlavu. Herodes zprvu razantně odmítá, je však vázán přísahou a Salome trvá na svém. Herodias, její matka a Herodova manželka, v ten moment ožívá: předtím dceru od tance zrazovala, z jejího přání je však nadšená, Jochanaan ji předtím urazil. Herodes se podvoluje a vydává příkaz dát Salome, co žádá. Strážce spouští do studny žebřík, bere velikou sekyru a sestupuje k vězni – další z momentů, kdy divákovi zatrne a čeká, co ještě přijde. Strážce podává ze studny krvavý balík, Salome jej rozbaluje – hlava nemohla vypadat věrohodněji, tohle není žádná symbolika, ale čirý naturalismus. Herodes zvrací, Herodias mezitím v klidu večeří. Salome líbá Jochanaanova ústa, tohle už je příliš i na Heroda, probírá se ze svého otupění a dává příkaz Salome zabít. Opona – tentokrát ne v šedomodré barvě interiéru Janáčkova divadla, ale černočerná – padá.

Šokující děj je provázen úžasnou Straussovou hudbou, která stejně jako celý příběh postupně graduje. Také pěvci a zejména fantastická Linda Ballová jako Salome přechází ve zpěvu od piana do fortissima a vystupňované dynamiky. I ztvárnění ostatních postav je úžasné: Jaroslav Březina jako Herodes, Eva Urbanová v roli Herodias, Vít Nosek jako Narraboth, Anton Keremidhtchiev jako Jochanaan. Plným právem posbírala tato inscenace různá ocenění: Hudební divadlo roku 2023, Cenu Thálie pro Jaroslava Březinu za ztvárnění krále Heroda a letos čerstvě Libušku na Festivalu hudebního divadla Opera 2025.

Veronika Bromová

Máte postřehy k představením Národního divadla Brno či jiným kulturním akcím v Brně? Rádi zde uveřejníme i Vaše ohlasy, pošlete nám je na e-mail SpolekPratelNdB@gmail.com.

Použité zdroje

Postavy brněnského jeviště
Oxfordský slovník opery
Sociální síť NdB a jeho souborů

Webové stránky NdB
Internetové stránky

Uzávěrka Zpravodaje dne 28. 4. 2025. Neprodejně, pro vnitřní potřebu vydává **Spolek přátel NdB** se sídlem Lidická 700/19, 602 00 Brno, IČ 48510777. Připravily Hana Veithová a Veronika Bromová. Kontakt: SpolekPratelNdB@gmail.com.

Sledujte nás i na Facebooku a Instagramu:

<https://www.facebook.com/SpolekpratelNdB>, https://www.instagram.com/sp_ndb/